

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Denne ukas viktigste	1
Essentials in English	2
<i>We are publishing like never before</i>	2
Siste nytt fra BIO	2
<i>Hvem skal styre universitetet?</i>	2
<i>Kaja Iden er tilbake</i>	3
<i>Vi publiserer som aldri før</i>	3
<i>Design competition!</i>	4
<i>Toktlederkurs</i>	4
<i>BIO Dag Skjerjehamn 2008</i>	5
Siste nytt fra verden rundt oss	5
<i>Gjennombrudd for avtale om Nasjonal toktkomite og tilgang til forskningsfartøyer</i>	5
<i>Fakultetsmøter om internasjonalisering</i>	6
<i>JoVE – learn experimental techniques by watching!</i>	6
<i>UiB Bildebase på nett</i>	6
<i>Tora Aasland vil øremerke stillinger for kvinner.</i>	7
<i>Ledige stillinger for biologer</i>	7
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	7
<i>2 postdoc-muligheter innen Small scale fisheries og Ecosystem approach to fisheries</i>	7
Ukens bilde	8
<i>Linking Herring</i>	8
Ny medarbeider	8
<i>Stipendiat Jenny Koivisto</i>	8
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	8
<i>Naturfagkonferansen 2008</i>	8
<i>BBB Seminars, The BioMedical and BioSciences Lecture Series (HUCCEL371)</i>	8
<i>MBI and Sars Centre Seminars</i>	9
Nye artikler	9
<i>Shahaama Sattar, Christian Jørgensen & Øyvind Fiksen: evolusjon av kjønnsratio som følge av fiskerier</i>	9
<i>Arne Johannesen & Anders Fernö: lyder fra fisk før gyting</i>	9
<i>Aud Larsen, Tsuneo Tanaka, Mikhail Zubkov & Frede Thingstad: fosfat-affinitet målt ved cellesortering</i>	10
<i>Tom Klepaker: reduksjon i predasjonsforsvar i stingsildbestander</i>	10

Denne ukas viktigste

 Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)
Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Løpende	Stimulering til bilateralt forskningssamarbeid innenfor grunnleggende forskning (BILATGRUNN)	01. okt	Nordic Marine Academy
15. sept	Fulbright grants for Norwegian scholars	15. okt	NFR deadline (more info) NB kl. 12:00
15. sept	Helse Vests forskningsmidler for 2009	15. okt	Utlysning av midlar til prosjekt innan IKT-støtta utdanning og livslang læring 2009
26. sept	COST Open Call: Preliminary Proposals		

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	E-post:	Jarl Giske:
Postboks 7803	Bioblokken, 3. etg.	+47 55 58 44 00	post@bio.uib.no	Tlf 84403
N-5020 Bergen	Høyteknologisenteret	Telefaks:	Internett:	Mob 9920 5975
Norge	i Bergen.	+47 55 58 44 50	http://www.bio.uib.no	
	Thormøhlensgate 55			

Essentials in English

We are publishing like never before

The figures in spring 2008 indicated that BIO would probably have a good publication year. This trend has continued now that we are 2/3 of the way through the year. We have published nearly 170 articles, book chapters and whole books thus far in 2008. At this rate we will pass 250 by year end! The table below shows articles published in journals with an Impact Factor of 4 or higher.

Siste nytt fra BIO

Hvem skal styre universitetet?

BIO har [nylig](#) avgitt en uttalelse til fakultetet om hvordan UiB bør styres på institutt, fakultet og sentralt nivå. I korthet er svaret vårt enhetlig faglig ledelse på alle nivå kombinert med kontroll. Instituttrådet trenger mer utfyllende spesifikasjoner for hvordan det skal arbeide sammen med instituttlederen. Instituttleder skal beholde sine fullmakter, men må ha nøyere beskrivelse av hva som kreves av interne dialogprosesser. Og på fakultetsnivå bør det være en dekanus med store fullmakter og et råd som skal ivareta kontrollfunksjoner.

Hva så med toppen? UiB har i flere tiår hatt rektorer som har hatt som gjøremål å lede universitetsstyret (og det tidligere akademiske kollegium) og dessuten de viktigste representasjonsoppgavene. Den utøvende makten har i hovedsak ligget hos universitetsdirektøren, som både har vært saksforbereder til styret og hatt ansvar for å iverksette styrets vedtak. Slik er det ikke lenger ved UiB, rett og slett fordi den nåværende rektor har tatt den makten hans posisjon etter reglementet faktisk alltid har hatt rett til.

UiBs styre vedtok under den forrige rektor og direktør at vi skal ha "delt ledelse", dvs at fullmakter og ansvar skal dels ligge hos rektor og dels hos direktør. Dette synspunktet deles av rektor **Sigmund Grønmo**, men mest i teorien. Aldri før har UiB vært nærmere en "enhetlig ledelse". (Vi har for tida enhetlig ledelse på instituttnivå og delt ledelse på fakultetsnivå.). Jeg er tilhenger av rektors praksis, men altså ikke av rektors teori.

Problemet med dagens modell er at den utøvende rektor er underlagt et kontrollerende styre ledet av ham selv. Da passer den gamle bønn *Den Gud give et Embete, den give Han også Forstand*. Mange tror at dette er en påstand, men det er altså en from bønn. Vi skal dog ikke lenger enn til vårt lille naboinstitutt for å finne en med embete som ikke helt stoler på bønnesvar. **Johan Lillehaug** har fått fakultetsstyret til å opprette en SAC, *Scientific Advisory Committee*, for instituttet. Denne "sakken" av kloke og erfarne forskere kommer av og til på besøk til MBI for å møte professorene og gi instituttlederen råd om veivalg og prioriteringer. Slikt kan så klart store institutt også ha nytte av ...

Universitetets styre må være et "styre" og ikke en "advisory committee". Men det må være Scientific! De som er redd for en ekstern styreleder ved UiB tenker kanskje på en pensjonert stortingspolitiker, bondelagsleder eller bankdirektør, og da kan man fort frykte for UiBs framtid. Et slikt styre vi kunne drøfte budsjettsituasjonen, men ville ikke kunne hjelpe rektor til å finne veien til forskningsuniversitetet. Og det er dit vi skal. Derfor trenger vi eksterne medlemmer med sterk akademisk ballast fra lederposisjoner i skandinaviske universiteter. Vi har allerede fått en smak av denne ordningen gjennom nåværende universitetsstyremedlem [Gunnar Öquist](#), som er generalsekretær for [Svenska Akademien](#) (som deler ut de fleste Nobelpriser) og med lang professoral fartstid. Han var også med på å evaluere biologifaget i Norge i 2000 ([Biofagevalueringen](#)). Legg på 1-2 av hans kaliber og fyll inn med det beste UiB kan hente fram fra gruppe A, B, C og D, og vips har rektor et inspirerende og krevende kontrollerende organ som kan utfordre ham/henne på våre hjertesaker.

Så klart: den viktigste evnen til et styre er retten til å avsette rektor. Den må de ha, selv om de trolig aldri vil trenge den. Hvordan vi skaffer oss en ny, gjennom valg eller ansettelse, er uavhengig av dette. Det må være mulig å avsette den som sitter i et embete (skrive ut nyvalg), dersom styret mener at forstanden ikke strekker til.

Hilsen Jarl Giske

Kaja Iden er tilbake

Kaja Iden har denne uken kommet tilbake til BIO. Hun ble ansatt som personalleder i januar 2005, men verken hun eller BIO visste da at hun hadde utviklet utmattelsessyndrom som følge av *Giardia*-infeksjonen i Bergen høsten 2004. Etter 3,5 års sykemelding er hun atter å se på sykkel og i joggesko. Hun er foreløpig i arbeidstrening ved BIO i regi av NAV, og skal arbeide tre dager i uken med oppgaver innen personalseksjonen. Velkommen, Kaja!

Vi publiserer som aldri før

Rapportene fra i vår om at BIO går mot et godt publiseringsår, holder seg oppe også når 2/3 av året er passert. Vi er svært nær 170 artikler, kapitler og bøker hittil i år, og om dette fortsetter kan vi passere 250 i løpet av året. Det blir jo et strev for resten av verden å lese alt dette, men det kan vi ikke ta hensyn til. Her er årets artikler i tidsskrift med Journal Impact Factor 4 eller høyere:

JIF	F-gr	Referanse
28,8	MMI	Thingstad T. F., R. G. J. Bellerby, G. Bratbak, K. Y. Børsheim, J. K. Egge, M. Heldal, A. Larsen, C. Neill, J. Nejstgaard, S. Norland, R.-A. Sandaa, E. F. Skjoldal, T. Tanaka, R. Thyraug & B. Töpper 2008. Counterintuitive carbon-to-nutrient coupling in an Arctic pelagic ecosystem. <i>Nature</i> doi:10.1038/nature07235
26,4	EVF , MOD	Jørgensen, C., Enberg, K., Dunlop, E.S., Arlinghaus, R., Boukal, D.S., Brander, K., Ernande, B., Gårdmark, A., Johnston, F., Matsumura, S., Pardoe, H., Raab, K., Silva, A., Vainikka, A., Dieckmann, U., Heino, M., and Rijnsdorp, A.D. 2008. The role of fisheries-induced evolution - response. <i>Science</i> , 320: 48-50
14,8	EEC	Bhagwat, S., Willis, K.J., Birks, H.J.B. & Whittaker, R.J. (2008) Agroforestry: a refuge for tropical biodiversity? <i>Trends in Ecology and Evolution</i> 23: 261-267. doi: 10.1016/j.tree.2008.01.005
14,8	MOD	Cury, Philippe Maurice, Yunne-Jai Shin, Benjamin Planque, Joël Marcel Durant, Jean-Marc Fromentin, Stephanie Kramer-Schadt, Nils Christian Stenseth, Morgane Travers and Volker Grimm 2008. Ecosystem oceanography for global change in fisheries. <i>Trends in Ecology & Evolution</i> 23: 338-346
9,6	GMB	Islam T, S Jensen, LJ Reigstad, Ø Larsen & NK Birkeland 2008. Methane oxidation at 55°C and pH 2 by a thermoacidophilic bacterium belonging to the <i>Verrucomicrobia</i> phylum. <i>PNAS</i> 105: 300-304
8,8	MBD	Ekman, Stefan, Andersen, Heidi L., Wedin, Mats 2008. The limitations of ancestral state reconstruction and the evolution of the ascus in the Lecanorales (Lichenized ascomycota). <i>SYSTEMATIC BIOLOGY</i> 57: 141-156
4,9	FSG , UBF	Karlsen Marius, Are Nylund, Kuninori Watanabe, Jon V. Helvik, Stian Nylund & Heidrun Plarre 2008. Characterization of 'Candidatus Clavochlamydia salmonicola': an intracellular bacterium infecting salmonid fish. <i>Environmental Microbiology</i> 10: 208-218, doi:10.1111/j.1462-2920.2007.01445.x
4,8	EEC	Figueroa-Rangel, B.L., Willis, K.J. & Olvera-Vargas, M. 2008. 4200 years of pine-dominated upland forest dynamics in west central Mexico: human or natural legacy? <i>Ecology</i> 89: 1893-1907.
4,2	FSG	Eichner Christiane, Petter Frost, Bjarte Dysvik, Inge Jonassen, Bjørn Kristiansen & Frank Nilsen 2008. Salmon louse (<i>Lepeophtheirus salmonis</i>) transcriptomes during post molting maturation and egg production, revealed using EST-sequencing and microarray analysis. <i>BMC Genomics</i> 9:126 doi:10.1186/1471-2164-9-126
4,1	EEC	Giesecke, T., Bjune, A.E., Chiverrell, R.C., Seppä, H., Ojala, A.E.K. & Birks, H.J.B. (2008) Exploring Holocene continentality changes in Fennoscandia using present and past tree distributions. <i>Quaternary Science Reviews</i> 27: 1296-1308.
4,1	EEC	Chen Fahu, Zicheng Yu, Meilin Yang, Emi Ito, Sumin Wang, David B. Madsen, Xiaozhong Huang, Yan Zhao, Tomonori Sato, H. John B. Birks, Ian Boomer, Jianhui Chen, Chengbang An and Bernd Wünnemann 2008. Holocene moisture evolution in arid central Asia and its out-of-phase relationship with Asian monsoon history. <i>Quaternary Science Reviews</i> 27: 351-364
4,1	EVF ,	Heino Mikko, Loïc Baulier, David S. Boukal, Erin S. Dunlop, Sigrunn Eliassen, Katja

	MOD	Enberg, Christian Jørgensen, Øystein Varpe 2008. Evolution of growth in Gulf of St Lawrence cod? Proc. R. Soc. B 275: 1111–1112, doi:10.1098/rspb.2007.1429
4,0	GEO	Liles, Mark R., Williamson, Lynn L., Rodbumrer, Jitsupang, Torsvik, Vigdis, Goodman, Robert M., Handelsman, Jo 2008. Recovery, purification, and cloning of high-molecular-weight DNA from soil microorganisms. APPLIED AND ENVIRONMENTAL MICROBIOLOGY 74: 3302-3305
4,0	MBD	Pleijel F., U. Jondelius, E. Norlinder, A. Nygren, B. Oxelman, C. Schander, P. Sundberg, M. Thollesson 2008. Phylogenies without roots? A plea for the use of vouchers in molecular phylogenetic studies. Molecular Phylogenetics and Evolution 48: 369–371
4,0	MMI	Larsen Jens B, Aud Larsen, Gunnar Bratbak, and Ruth-Anne Sandaa 2008. Phylogenetic Analysis of Members of the <i>Phycodnaviridae</i> Virus Family, Using Amplified Fragments of the Major Capsid Protein Gene. APPLIED AND ENVIRONMENTAL MICROBIOLOGY 74: 3048–3057
4,0	MOD	Troedsson Christofer, Richard F. Lee, Tina Walters, Vivica Stokes, Karrie Brinkley, Verena Naegele and Marc E. Frischer 2008. Detection and Discovery of Crustacean Parasites in Blue Crabs (<i>Callinectes sapidus</i>) by Using 18S rRNA Gene-Targeted Denaturing High-Performance Liquid Chromatography. Appl. Environ. Microbiol. 74: 4346-4353.
4,0	MOD , MMI	Troedsson Christofer, Richard F. Lee, Vivica Stokes, Tina L. Walters, Paolo Simonelli, and Marc E. Frischer 2008. Development of a Denaturing High-Performance Liquid Chromatography Method for Detection of Protist Parasites of Metazoans. Appl. Environ. Microbiol. 2008 74: 4336-4345

Men vi kan også sortere etter publikasjoner per forskningsgruppe, og da er det disse som ligger best an så langt:

- 29 [Ecological and Environmental Change Research Group](#)
- 23 [Utviklingsbiologi hos fisk](#)
- 19 [Marin biodiversitet](#)
- 18 [Marin mikrobiologi](#)
- 18 [Modelleringsgruppen](#)
- 15 [Fiskesykdomsgruppen](#)
- 13 [Fiskeriøkologi og havbruk](#)
- 12 [Akvatisk atferdsøkologi](#)

Toktlederkurs

Rederiavdelingen inviterer ansatte ved Havforskningsinstituttet og Universitetet i Bergen som skal være, eller som ønsker å bli utpekt til toktledere på egne fartøyer eller leiefartøyer til et en-dags toktlederkurs. Kursene avholdes i Akustikkklubben, i 3 etg på Nykirkekaaien i Bergen, fra kl 0900 til 1530 på følgende dager: 9 oktober, 23 oktober og 20 november.

Erfarne toktledere som ønsker en oppfriskning av sine kunnskaper er også velkomne!

Påmelding skjer pr e-post til Rederisjef Per W. Nieuwejaar, e-post: pern@imr.no.

Antall deltagere pr kurs settes til 10 personer, så dersom man er fleksibel ift dato så vennligst opplys om det ved påmelding.

Med vennlig hilsen/Best regards

Per Wilhelm Nieuwejaar, Rederisjef/Director Research Vessel Department
Havforskningsinstituttet/Institute of Marine Research
Boks 1870 Nordnes, N-5817 Bergen, Norway
Besøksadresse/Visiting adress: Nykirkekaaien 1
Tel: +47 55 23 68 49, Fax: +47 55 23 85 32, Mob: +47 91 31 74 65

Design competition!

BIO needs a T-shirt and an unofficial BIO design!! We are therefore announcing a T-shirt design competition. The design should be relatively simple and two colour (such as black and white). Points will be given for its ability to represent the breadth of BIO's research interests

AND symbolize the assembling of all of BIO into a new facility!!! All ideas welcome! Deadline for submission of ideas to **Elinor** 01.10.2008.

BIO Dag Skjerjehamn 2008

Skjerjehamn er nord på Sandøya i Gulen kommune. Funn av 2 steinalderbuplassar i 1923 viser at her har budd folk i uminnelege tider. Tidligere var Skjerjehamn et knutepunkt for skipstrafikken på Vestlandet. I 1929 hadde 17 forskjellige båtruter stopp der i tillegg til lokale båtruter. Det var både landhandel, post, slipp, mekanisk verksted, trelastlager, telegraf og gjestgiveri på stedet. Men tidene endret seg da transporten ble flyttet til landeveien, da ble dette stille og tomt på Skjerjehamn. I 2005 vart Skjerjehamn kjøpt av oppdrettar Ola Braanaas som no har rusta opp handelstaden til ei spanande moderne utgåve av eit samlingspunkt langs sjøleia. I 2007 ble Knut Steen sin statue av Kong Olav V avduket i forbindelse med Utkantfestivalen.

Tusen takk til **Sidsel Kjølberg** og **Svein Norland** for et fantastisk dag på Skjerjehamn!

Siste nytt fra verden rundt oss

Gjennombrudd for avtale om Nasjonal toktkomite og tilgang til forskningsfartøyer

HI, UiB, UiO, UiTø, UNIS, Høgskolen i Bodø, Norges geologiske undersøkelse og Norsk polarinstitutt har blitt enige om å danne en nasjonal toktkomite og å gi hverandre rett til bruke forskningsfartøyene disse institusjonene eier gjennom byttehandel. For hvert fartøy er det fastsatt en poengtall for som er proporsjonalt med døgnprisen på drift av båten. Ordningen omfatter disse fartøyene:

Poeng pr dag	Fartøy	Eier/Bruker	Webadresse for detaljer om fartøyene
14	G. O. Sars	Havforskningsinstituttet/ Universitetet i Bergen	http://rederi.imr.no/fartoy
11	Jan Mayen	Universitetet i Tromsø/ Havforskningsinstituttet	http://www.nfh.uit.no/hmenyvis.aspx?id=194
10	Lance	Norsk Polarinstittutt	http://npolar.no/lance/
10	Johan Hjort	Havforskningsinstituttet	http://rederi.imr.no/fartoy
10	Håkon Mosby	Havforskningsinstituttet/ Universitetet i Bergen	http://rederi.imr.no/fartoy
5	Hans Brattstrøm	Havforskningsinstituttet/ Universitetet i Bergen	http://rederi.imr.no/fartoy
5	G.M. Dannevig	Havforskningsinstituttet	http://rederi.imr.no/fartoy
5	Johan Ruud	Universitetet i Tromsø	http://www.nfh.uit.no/hmenyvis.aspx?id=199
3	Seisma	Norges geologiske undersøkelse	www.ngu.no
3	Trygve Braarud	Universitetet i Oslo	http://www.bio.uio.no/fartoy
2	Fangst	Havforskningsinstituttet	http://rederi.imr.no/fartoy
1	Hyas	Universitetet i Tromsø	http://www.nfh.uit.no/hmenyvis.aspx?id=200
1	Bjørn Foyen	Universitetet i Oslo	http://www.bio.uio.no/fartoy

Avtalen innebærer at det ikke skal betales penger, men at utlån over en tidsperiode på 3 år skal gå i balanse mellom institusjonene. En institusjon kan dermed ikke låne andres båter i større grad enn de andre ønsker å låne denne institusjonens fartøy. Da må den i så fall betale differansen. **Svein Rune Erga** er den ene av UiBs to representanter i den nasjonale toktkomiteen. [Last ned avtalen.](#)

Fakultetsmøter om internasjonalisering

Som i fjor ønsker viserektor for internasjonale relasjoner **Kjersti Fløttum** et uformelt møte med fakultetene om status og utfordringer i internasjonaliseringsarbeidet. En viktig del av møtet er knyttet til neste års planlagte [Bergen Summer Research School \(BSRS\)](#) som vil ha det overordnede temaet "Klima, miljø og energi". Vitenskapelig ansatte som kan være interessert i å bidra på BSRS 2009 er også svært velkomne på møtet, og jeg ber om at dere videresender denne invitasjonen til aktuelle personer i deres fagmiljø. Møtet vil finne sted tirsdag 7. oktober kl. 14.30-16.00 på Museplass 1.

Send tilbakemelding til **Jarl Giske** innen 2. oktober hvis du ønsker å delta på møtet.

JoVE – learn experimental techniques by watching!

Journal of Visualized Experiments ([JoVE](#)) is a peer reviewed, open access, online journal devoted to the publication of biological research in a video format. It was established as a new open-access tool in life science publication and communication, with participation of scientists from leading research institutions. [JoVE](#) takes advantage of video technology to capture and transmit the multiple facets and intricacies of life science research.

UiB Bildebase på nett

Formidlingsavdelingen har bygget opp et stort elektronisk arkiv med ulike typer bilder.

Deler av dette arkivet ligger åpent for ansatte ved UiB til bruk på web, i

PowerPoint presentasjoner og på andre måter. Arkivet inneholder bilder av faglig- og mer allmenn karakter som fritt kan brukes i UiB sammenhenger uten å komme i konflikt med copyright eller andre rettigheter. Arkivet virker på samme måte som andre fototjenester på web, men det er bare mulig å hente ned lavoppløselige versjoner av bildene. - Utvalget utvides kontinuerlig. Arkivet er tilgjengelig for alle som er pålogget UiBs nettside. Du finner arkivet på Profiltorget! [Direkte lenke](#)
NB! - Du trenger ikke "logge" deg inn!! - Bare bruk "Søk etter bilder" til venstre i skjermen! [Mer info](#)

Tora Aasland vil øremerke stillinger for kvinner.

Minister for forskning og høyere utdanning Tora Aasland vil omgå EØS-reglene og gjeninnføre øremerking av stillinger til kvinner i academia. Les mer i [Dagbladet](#).

Ledige stillinger for biologer

Sjekk oversikten på [jobbnor!](#)

Frist	Stilling
05.09	Science and Technology Fellowship Programme in China http://www.euchinastf.eu
05.09	Senior Programme Officer for The Ecosystem Management Programme (EMP)
10.09	Museumslektor/førstelektor i botanikk, NTNU
10.09	HI: Forsker – naturtypekartlegging av skjellressurser
10.09	HI: postdoc innen læring, kognitive egenskaper og stress hos oppdrettsfisk
12.09	Postdoktor ved institutt for biomedisin (08/6457)
14.09	Ass. Professor of Aquatic Animal Health , Dept of Med. & Epid., Sch. of Vet. Med., UC Davis
15.09	Researcher , CIMAR Portugal
15.09	UiO: Førsteamanuensis/professor i marinbiologi
15.09	BIO/EvoFish: stipendiat i evolusjonær biologi
18.09	BIO: administrasjonssjef
20.09	Sars Centre: 2 Postdoctoral (Forsker) Researcher positions
26.09	4 phd-stipendier i det marine klima og økosystem omkring Færøerne
26.09	IFREMER/HI/(BIO): Postdoc: Modelling blue mussel bioenergetics in aquaculture
30.09	MBI: Postdoktor i bioinformatikk/molekylær modellering
30.09	Assistant researchers , CIMAR Portugal
30.09	Post-doc position , IMR
30.09	Sars Centre: Post Doctoral Researcher - Cnidarian neural development
30.09	post-doctoral research fellow / numerical ecologist , SAHFOS, Plymouth
30.09	Professorship in Aquatic Ecology open at Stockholm University
01.10	Københavns universitet: 8 postdoc-stillinger innen Macroecology and Evolution
01.10	PhD , the ANTFLOCKS initiative coordinated by the Muséum Nationale d'Histoire Naturelle (NMHN) in Paris
Okt	BIO: førsteamanuensis i botanisk økologi
Okt	BIO: førsteamanuensis i mikrobiell økologi
31.12	Scientific Researchers - Charles Darwin Foundation – Galapagos Islands

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

2 postdoc-muligheter innen Small scale fisheries og Ecosystem approach to fisheries

The Research Council of Norway (RCN): Norwegian CGIAR Fellowship Program.

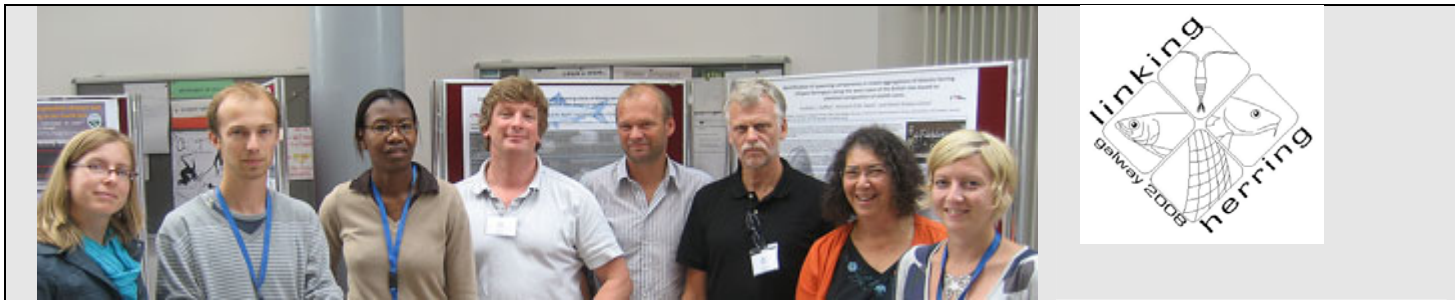
What: The objective of the CGIAR fellowship program is to fund Norwegian scientists who want to stay at a [CGIAR institute](#). In principle scientists on all levels can participate, but priority is given to young scientists (Post docs).

Who: Scientists at Norwegian research institutes, universities and university colleges.

When: The Research Council operates with six formal deadlines during the year. Remaining deadlines for 2008 are 3 September, 15 October, and 26 November. Please note that changes may occur.

Where: <http://www.forskningsradet.no/en/Funding/CGIAR/1207296253970&visAktive=true>

Ukens bilde

Linking Herring

A number of BIO researchers gave talks and posters at “[Linking Herring](#)“ in Galway, Ireland last week (**Audrey Geffen, Stephanie Kramer-Schadt, Arild Folkvord, Hans Ingolf Høie, Arne Johannessen, James Kennedy, Jon Egil Skjæraasen, Øyvind Fiksen, Mikko Heino, Anders Fernö and Katja Susanna Enberg**).

(picture submitted by Audrey Geffen)

You are invited to submit photos (electronically!) for “Ukens bilde”. Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ...

Please send your pictures to [Elinor Bartle](#) (preferable format jpg, gif; size around 300px sq; saved for web - under 60kb).

Ny medarbeider

Stipendiat Jenny Koivisto started her Ph.D. studies in August 2008 at the Ecological and Environmental Change Research Group (EECRG). Her supervisors are **Vigdis Vandvik** and **Richard Telford** from the Matrix –project. In this project she will work study forest fragmentation and species diversity in Uganda.

She has graduated from University of Turku, Finland, where she studied ecology and biodiversity research. She did her Master’s Thesis about fern genus *Lindsaea* in Ecuador. During her studies she spent several summers in Finnish Lapland assisting in research projects focusing on plant-herbivory interactions. Since then she has been working as a researcher in University of Joensuu, Finland. In that project she was involved studying forest fragmentation, herbivory and insect specialization in tropical rainforests, Uganda. She has also been working as a photographer. When she is not working she enjoys long-distance running, taekwondo, hiking and photographing. Her next (unscientific) goal is to run Oslo Marathon in the end of September.

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Naturfagkonferansen 2008

Program og påmeldingsskjema til årets konferanse er nå lagt ut. Vi kan tilby toppaktuelle plenumsforedrag og 36 ulike sesjoner tilpasset undervisning på de ulike skoletrinn. Konferansen arrangeres 23. og 24.oktober på Blindern i Oslo. Vær rask med å [melde deg på](#), tidligere år har konferansen blitt fulltegnet nokså raskt.

BBB Seminars, The BioMedical and BioSciences Lecture Series (HUCEL371)

Welcome to the BBB Seminars at the Gade Institute. Please check the [web page](#) for upcoming information. The seminars are held Thursdays in BBB, Auditorium 4. NB! Extra BBB-HIB/Realfag./NIFES campus bus trip after the seminar, departure at 14.05 from the BBB main entrance.

MBI and Sars Centre Seminars

Check out upcoming speakers and topics on the [schedule](#).

Guest lectures at Sars next week:

Sept 11 MBI Sem Room 439C1, 12:15

Prof. Wyeth Wasserman, University of British Columbia

“Bioinformatics and Gene Regulation: Designing cell-selective promoters for brain expression.”

Sept 11 MBI Sem Room 439C1, 14:00

Dr. Miguel Allende, University of Chile

“Development and regeneration of zebrafish lateral line mechanosensory cells.”

Sept 12 MBI Sem Room 439C1, 14:00

Dr. Paola Bovolenta, Institut Cajal, Madrid Spain

“Dissecting the regulation of Six3/6 expression in the vertebrate forebrain.”

Nye artikler

Har du en artikkel, kapittel eller bok som ikke har stått her? Du kan sende bibliografi og abstract (helst i Word-format) til Jarl så snart du har sidetall.

Shahaama Sattar, Christian Jørgensen & Øyvind Fiksen: evolusjon av kjønnsratio som følge av fiskerier

Sattar, Shahaama Abdul, Christian Jørgensen, and Øyvind Fiksen 2008. Fisheries-induced evolution of energy and sex allocation. *Bulletin of Marine Science* 83: 235–250

ABSTRACT Fishing has been identified as a potential cause of the evolution of earlier age and size at maturation in many fish stocks. Several studies have focused on the ecological effects of fisheries on slow-growing, late-maturing hermaphroditic species such as groupers, but few have looked at the potential evolutionary effects of long-term size-selective fishing on hermaphrodites. We present an individual-based energyallocation life-history model parameterized for *Epinephelus fuscoguttatus* Forsskål, 1775. Individual life-history trajectories are specified by three “genes”: length at 50 % probability of maturation and the proportions of available energy allocated to reproduction in the female and male phases. A genetic algorithm finds evolutionarily stable life-history strategies (ESS). Age and size at maturation and sex change are thus emergent traits. The model predicts that the grouper hermaphroditic life-history strategy should be very sensitive to even low fishing mortalities. Under increasing fishing mortalities, the ESS showed decreased age and size at maturation and sex change and increased female-to-male sex ratios. The model predicted an alteration in the sex system, under which the population became dioecious (having separate sexes) at intermediate fishing mortalities. The evolutionarily stable yield peaks at fishing mortalities as low as 0.06 yr^{-1} . Fisheries management in the simplest form would, for such species, include implementing a low fishing mortality and choosing proper size limits for the fishery.

Arne Johannesen & Anders Fernö: lyder fra fisk før gyting

Langård Lise, Jan Tore Øvredal, Arne Johannesen, Leif Nøttestad, Georg Skaret, Anders Fernö, and Magnus Wahlberg. Sound production in pre-spawning herring, cod and haddock in a naturally enclosed ecosystem. *Bioacoustics – The International Journal of Animal Sound and its Recording* 17: 38-40

We used active and passive acoustics, underwater cameras, and biological sampling to visually confirm which species was recorded. The recording site is in a well-known enclosed ecosystem so there is low risk of unknown sources.

Herring made two distinct sound signatures during daytime. The previously described pulsed chirplike pattern is only described from this species. To the best of our knowledge, “whistles” produced during daytime by Atlantic herring has not previously been observed, although they are known from Pacific herring. It was difficult to distinguish whether herring produced sound at night as observed in juvenile and adult herring outside the spawning period.

Cod and haddock produced more sound at night and dusk than during the day in accordance with earlier findings for cod. The sound repertoires of cod and haddock agree with those in previous studies. The sounds are presumably linked to reproduction because the sonic muscles then get larger. This field study is the first to record simultaneous sound production in the field from these three commercially important fish species during the prespawning period.

Aud Larsen, Tsuneo Tanaka, Mikhail Zubkov & Frede Thingstad: fosfat-affinitet målt ved celledatering

Larsen Aud, Tsuneo Tanaka, Mikhail V. Zubkov, and T. Frede Thingstad 2008. P-affinity measurements of specific osmotroph populations using cell-sorting flow cytometry. *Limnol. Oceanogr.*: Methods 6, 355–363

Abstract To elucidate the role that the marine microbes play in global nutrient cycling, it is necessary to recognize how various phyto- and bacterioplankton groups compete for limiting nutrients. Specific phosphate affinity describes an organism's ability to harvest phosphate at low concentrations from the surrounding water. For the first time, we have taken advantage of cell-sorting flow cytometry in combination with radio-labeled phosphorus to measure this feature of specific osmotrophic groups in natural communities. Specific phosphate affinities for *Synechococcus* spp. and picoeukaryotes were measured using live, unstained cells. The results were always lower than theoretical calculated maximum values, corresponding well with observations of P-deficiency, or sub-optimal P supply for the osmotroph community, at the time of investigation. Fixing and staining cells before flow sorting offers the advantage of better separation of phytoplankton and showed high sorting reproducibility when applied to nonaxenic *Synechococcus* cultures. A subsequent investigation of P-leakage from isotopically labeled, fixed, stained cells in nonaxenic cultures of *Synechococcus* showed that it was only slightly larger than the loss of 17 % found when uptake of new label was stopped with adding "cold" phosphate. Possible applications of the currently developed methodology for population specific P affinity measurements by flow sorting are discussed.

Tom Klepaker: reduksjon i predasjonsforsvar i stingsildbestander

Klepaker TO & K Østbye 2008. Pelvic anti-predator armour reduction in Norwegian populations of the threespine stickleback: a rare phenomenon with adaptive implications? *Journal of Zoology* 276: 81–88

Abstract In order to search for armour reductions in the anti-predator armour apparatus of the threespine stickleback *Gasterosteus aculeatus*, we studied populations from 200 coastal lakes and 32 marine and estuarine sites in Norway. We scored the presence of reductions in the pelvic apparatus in these populations, measured the length of the second dorsal fin and pelvic spine and counted lateral plates in a subset of 96 populations. Then we looked for the relation between pelvic reduction and number of lateral plates and lengths of the second dorsal spine and pelvic spine. We also observed whether pelvic reduced fish had asymmetric development on the right or the left side of the pelvis. Pelvic reduction was not found in marine and estuarine sticklebacks (with one single exception), but in freshwater it occurred in four out of 200 lakes. The amount of pelvic reduction differed from 5 % to 68 % in the four populations. There appears to be a correlation between pelvic reduction and spine lengths at the population level, but not plate number. Further, it appears to be difficult to explain the occurrence of pelvic reduction in Norway with the factors proposed to be responsible for pelvic reduction in other regions.

Pelvic anti-predator armour reduction

